

Muusikaõpetuse ainekava

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid I kooliastmes

III klassi lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises ja liikumises;
- laulab loomuliku häälega üksinda ja koos teistega klassis ning vastavalt võimetele ühe- ja/või kahehäälses kooris;
- laulab eesti rahvalaule (sh regilaule) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- laulab meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- lähtub muusikat esitades selle sisust ja meeleolust;
- rakendab pillimängu kaasmängudes;
- kasutab muusikalisi teadmisi kõigis muusikalistes tegevustes;
- kirjeldab kuulatavat muusikat suunavate küsimuste järgi ning omandatud muusika oskussõnadega;
- väärtustab enese ja teiste loomingut;
- mõistab laulupeo tähendust.

Muusika õppesisu I kooliastmes

I kooliastmes on kesksel kohal laulmine ja pillimäng. Laudakse nii ühehäälselt a cappella kui ka saatega. Kujundatakse alus muusikatraditsioonide säilitamiseks ja edasikandmiseks, mille üks väljund on õpilaste osalemine koolikooride tegevuses, et saada esmane koorilaulukogemus.

Pillimängus omandatakse rütmi- (sh kehapilli) ja plaatpillide ning kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted. Pillimängu rakendatakse valdavalt laulude kaasmänguna. Muusikaline liikumine hõlmab rahvatantse ja laulumänge ning muusikapala karakteri väljendamist liikumise kaudu. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse kaasmängude, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, teksti loomise, st omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega õpitakse tundma muusika karaktereid ja meeleolu ning iseloomustama kuulatud muusikapalu.

Muusikalise kirjaoskuse algtõed omandatakse muusikaliste tegevuste kaudu ja neid

rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õpilaste esinemisoskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, erinevad pillikoosseisud jne).

Mitmekülgse muusika kuulamise kogemuse saavutamiseks ja kontserdikultuuri kujundamiseks ning silmaringi avardamiseks võimaldatakse õpilastel käia kontsertidel ja teatrietendustel nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused I klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooniga ning emotsionaalselt rühmas;
- mõistab ja väljendab laudes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab lihtsat meloodiat käemärkide ja astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste- ja mängulaule ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaulu „Eesti hümn” (F. Pacius); lastelaulu „Lapsed, tupp”.

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha- ja rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp;
 - helilooja, sõnade autor;
 - muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng ;
 - rütm, meloodia, vaikselt, valjult, tempo.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

Õpitulemused II klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab lihtsat meloodiat käemärkide ja astmetrepi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule ning eesti ja teiste rahvaste laule;

- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”.

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- on omandanud plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu ja meeleolu liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;

- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp;
 - eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, helilooja, sõnade autor;
 - muusikapala, salm, refrään, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
 - rütm, meloodia, tempo, vaikselt, valjult, fermaat;
 - märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

Õpitulemused III klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba toonitekitamise ja selge diktsiooniga ning emotsionaalselt üksi ja rühmas;
- mõistab ja väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
- laulab lihtsat meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutab relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu koduke” (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell” (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tuppa”, „Teele, teele, kurekesed”, „Kevadel” („Juba linnukesed...”), „Kevadpidu” („Elagu kõik...”).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- on omandanud kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi esmased mänguvõtted ning kasutab neid musitseerides.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ning väljendab muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust liikumise kaudu;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming

Õpilane:

- loob lihtsaid rütmilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- kasutab lihtsates kaasmängudes astmemudeleid;
- loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamiseks.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- on tutvunud karakterpalu kuulates muusika väljendusvahenditega (meloodia, rütm, tempo, dünaamika ja muusikapala ülesehitus);
- eristab kuuldeliselt laulu ja pillimuusikat;
- eristab kuuldeliselt marssi, valssi ja polkat;
- on tutvunud eesti rahvalaulu ja rahvapillidega (kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill);
- kirjeldab ning iseloomustab kuulatava muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab 2- ja 3-osalise taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- tajub ja õpib laulma astmemudeleid erinevates kõrguspositsioonides;
- mõistab JO-võtme tähendust ning kasutab seda noodist lauldes;
- õpib lauludes tundma JO- ja RA-astmerida;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - meetrum, takt, taktimõõt, taktijoon, kordamismärk, kahekordne taktijoon, noodijoonestik, noodipea, noodivars, astmerida, astmetrepp, punkt noodivältuse pikendajana;

- koorijuht, koor, ansambel, solist, eeslaulja, rahvalaul, rahvapill, rahvatants, dirigent, orkester, helilooja, sõnade autor;
- muusikapala, salm, refrään, kaanon, marss, polka, valss, ostinato, kaasmäng, eelmäng, vahemäng;
- rütm, meloodia, tempo, kõlavärv (tämbär), vaikselt, valjult, piano, forte, fermaat;
- märkide latern, segno, volt, tutvustamine laulurepertuaariga.

Õppekäigud

Õpilane:

- kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusika oskussõnavara.

Muusika õppe- ja kasvatusesmärgid II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes: laulmises, pillimängus, muusika kuulamises, liikumises;
- laulab ühe- või kahehäälselt klassis oma hääle omapära arvestades;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- oskab kuulata iseennast ja teisi koos musitseerides, mõistab oma panust ning toetab ja tunnustab kaaslasi;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislaule;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- kasutab üksinda ning koos musitseerides muusikalisi oskusi ja teadmisi;
- julgeb esitada ideid ja rakendab võimetekohaselt oma loovust nii sõnalises kui ka erinevates muusikalistes eneseväljendustes, sh infotehnoloogia võimalusi kasutades;
- kasutab muusika oskussõnu kuulatavate muusikapalade kirjeldamisel ning suunavate küsimuste abil oma arvamuse põhjendamisel; mõistab autorsuse tähendust;
- eristab kuuldelselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat;
- leiab iseloomulikke jooni Eesti ja teiste maade rahvamuusikas;
- tunneb huvi oma kooli ja paikkonna muusikaelu ning -sündmuste vastu ja osaleb selles, mõistab laulupeo traditsiooni tähendust.

Muusika õppesisu II kooliastmes

II kooliastmes tähtsustub töö õpilaste individuaalsete muusikaliste võimete arendamisel ning rakendamisel erinevates muusikalistes tegevustes. Olulised osaoskused on laulmine ja pillimäng.

Klassitunnis lauldakse a cappella ja saatega ühe- ja kahehäälselt, kooris kahe- ja kolmehäälselt.

Pillimänguoskusi süvendatakse erinevates pillikoosseisudes ning arendatakse edasi kuuekeelse väikekandle või plokkflöödi mänguvõtteid.

Muusikalises liikumises on pöhirõhk eesti rahvatantsudel ning teiste rahvaste muusika karakteri väljendamisel liikumise abil. Muusikalist mõtlemist ja loovust arendatakse muusikalise omaloomingu kaudu. Muusika kuulamisega arendatakse muusikalist analüüsivõimet ja võrdlusoskust. Tähtis on osata kasutada muusika oskussõnu arvamuse avaldamisel ja põhjendamisel. Võimaluse korral kuulatakse ka paikkondlike heliloojate ning interpretide loomingut.

Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse mitmesugustes muusikalistes tegevustes.

Õpilaste muusikalise eneseväljenduse oskust arendatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).

Muusika kuulamise kogemuse ning kontserdikultuuri kujundamiseks ja silmaringi avardamiseks külastatakse kontserte ning muusikaetendusi ja käiakse õppekäikudel.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused IV klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga
- ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälsid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste

laule;

- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- rakendab musitseerides plokkflöödi mänguvõtteid, seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;

Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor);
- kuulab ning võrdleb koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - eeltakt, viulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed);
 - vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
 - tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
 - tempo, dünaamika.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õpitulemused V klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;

- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Meil aiaäärne tänavas” (Eesti rahvalaul).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;

Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ja vormi;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;

- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
- teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid, juhuslikud märgid, dies, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;
 - vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
 - tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
 - tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab arvamust muusikaalamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Õpitulemused VI klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, on teadlik häälehoiu vajadusest;
- seostab relatiivseid helikõrgusi (astmeid) absoluutsete helikõrgustega g–G2;
- rakendab muusikalisi teadmisi ning arvestab muusika väljendusvahendeid üksi ja rühmas lauldes;
- laulab eakohaseid ühe- ja kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Eesti lipp” (E. Võrk), „Kas tunned maad” (J. Berad), „Kui Kungla rahvas” (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas” (eesti rahvalaul), „Püha öö” (F. Gruber).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- seostab absoluutseid helikõrgusi pillimänguga;
- kasutab pillimängus muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja väljendab liikumises meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat ning vormi;
- tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- väljendab liikumise kaudu eri maade rahvamuusikale (sh rahvatantsudele) iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, lihtsamaid laulusõnu jne);
- kasutab muusika karakteri ja meeleolu väljendamiseks loovliikumist.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid: meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit ja vormi;
- kuulab ning võrdleb vokaalmuusikat: hääleliike (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), kooriliike (laste-, poiste-, mees-, nais-, segakoor); koore ja dirigente kodukohas, tuntumaid Eesti koore, teab Eesti laulupidude traditsiooni;
- kuulab ning eristab instrumentaalmuusikat: pillirühmi (klahv-, keel-, puhk- ja löökpillid) ja sümfooniaorkestrit;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu, -pille, -tantse, oskab nimetada eesti rahvamuusika suursündmusi;
- on tutvunud valikuliselt Soome, Vene, Läti, Leedu, Rootsi, Norra, Suurbritannia, Iiri, Poola, Austria, Ungari või Saksa muusikatradsioonidega ja suhtub nendesse lugupidavalt;
- iseloomustab kuulatavat muusikapala ning põhjendab oma arvamust, kasutades muusikalist oskussõnavara;
- teadvustab autorikaitse vajalikkust ning on tutvunud sellega kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pauside tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja eeltakti tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- kasutab laule õppides relatiivseid helikõrgusi (astmeid) ning seostab neid absoluutsete helikõrgustega (tähtnimedega);
- mõistab viiulivõtme ja absoluutsete helikõrguste g–G2 tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab duur-, moll-helilaadi ja helistike C–a, G–e, F–d tähendust ning kasutab neid musitseerides;
- mõistab oskussõnade tähendust ning kasutab neid praktikas:
 - eeltakt, viiulivõti, klaviatuur, duur-helilaad, moll-helilaad, absoluutsed helikõrgused (tähtnimed), helistik, toonika ehk põhiheli, helistikumärgid,

juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekarr, paralleelhelistikud;

- vokaalmuusika, soololaul, koorilaul, instrumentaalmuusika, interpret, improvisatsioon;
- tämber, hääleliigid (sopran, metsosopran, alt, tenor, bariton, bass), pilliliigid (keelpillid, puhkpillid, löökpillid, klahvpillid, eesti rahvapillid);
- tempo, andante, moderato, allegro, largo, ritenuto, accelerando, dünaamika, piano, forte, mezzopiano, mezzoforte, pianissimo, fortissimo, crescendo, diminuendo.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb ja avaldab arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades muusikalist oskussõnavara.

Muusika õppe- ja kasvatuseesmärgid III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

- osaleb meeeldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldusvorme;
- laulab ühe- või mitmehäälselt rühmas olenevalt hääle omapäras;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja musitseerib tunnis erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes;
- mõistab ja väärtustab laulupeo sotsiaal-poliitilist olemust ning muusikahariduslikku tähendust;
- oskab kuulata ennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos musitseerides;
- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- oskab laulda eesti rahvalaulu (sh regilaulu) ning peast oma kooliastme ühislauke;
- kasutab noodist lauldes relatiivseid helikõrgusi (astmeid);
- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loomingulisi ideid;
- väljendab kuuldud muusika kohta arvamust ning kasutab seisukohta põhjendades ja muusikapalu nii suuliselt kui ka kirjalikult analüüsides muusikalist oskussõnavara;
- leiab iseloomulikke jooni teiste maade rahvamuusikas ning toob eesti rahvamuusikaga võrreldes esile erinevad ja sarnased tunnused;

- väärtustab heatasemelist muusikat elavas ja salvestatud ettekandes;
- teab autoriõigusi ning nendega kaasnevaid õigusi ja kohustusi, huvitub muusikaalasest tegevusest ning väärtustab seda ja osaleb kohalikus kultuurielus;
- omab ülevaadet muusikaga seotud elukutsest, ametitest ja võimalustest muusikat õppida;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Muusika õppesisu III kooliastmes

III kooliastmes on tähelepanu keskmes õpilase iseseisva mõtlemise süvendamine ning muusikaliste võimete edasiarendamine ja rakendamine muusikalistes tegevustes, kasutades erinevaid õppevorme ning -meetodeid. Klassitunnis lauldakse nii ühe- kui ka mitmehäälselt, kooris kahe- või kolmehäälselt. Süvendatakse pillimänguoskusi ning avardatakse musitseerimisvõimalusi erinevates pillikoosseisudes, omandatakse akustilise kitarriga akordmänguvõtted.

Laulmine ja pillimäng pakuvad muusikalise omaloomingu ning loominguliste ideede elluviimise võimalusi nii üksi kui ka rühmatööna. Õpilaste huvi toetamiseks pop- ja rockmuusika vastu leida koolis ansamblimängu harrastamise võimalusi.

Muusikat kuulates on tähtis kujundada kuuldu põhjal oma arvamus ning seda argumenteeritult põhjendada nii suuliselt kui ka kirjalikult, toetudes muusika oskussõnavarale.

Muusikalist kirjaoskust omandatakse muusikaliste osaoskuste kaudu ning seda rakendatakse erinevates muusikalistes tegevustes.

Õpilaste isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms).

Et arendada kuulamiskogemust, kujundada kontserdi külastamise kultuuri ning avardada silmaringi, külastatakse kontserte ja muusikaetendusi ning käiakse mitmesugustel õppekäikudel, kohtutakse paikkonna, aga ka Eesti tuntud heliloojate ja interpreetidega.

Enese ja kaaslaste hindamise kaudu õpitakse tundma ja austama üksteise võimeid, oskusi ning eripära.

Õpitulemused VII klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoitu häälemurdeperioodil;
- kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahehäälseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Kalevite kants” (P. Veebel).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti, Australia, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevat kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.

Õpitulemused VIII klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili,
- järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille,kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtteid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;
- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise

kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab pop- ja rokkmuusikat
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning valikuliselt Hispaania, Põhja- Ameerika, Ladina-Ameerika, Austraalia, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel(sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandiktaktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;
- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester,partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 - sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
 - pop- ja rokkmuusika, süvamuusika.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.

Õpitulemused IX klassis

Laulmine

Õpilane:

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu, hingamise, selge diktsiooni, puhta intonatsiooniga ja väljendusrikkalt ning arvestab esitatava muusikapala stiili, järgib häälehoidu häälemurdeperioodil;
- mõistab relatiivsete helikõrguste (astmete) vajalikkust noodist lauldes ning kasutab neid laulu õppimisel;
- kasutab muusikalisi teadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes;
- osaleb laulurepertuaari valimisel ja põhjendab oma seisukohti;
- laulab ea- ja teemakohaseid ühe-, kahe- ning paiguti kolmehääelseid laule ja kaanoneid ning eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast kooliastme ühislaule: „Eesti hümn” (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm” (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri” (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään” (A.Mattiisen), „Laul Põhjamaast” (Ü. Vinter), „Saaremaa valss” (R. Valgre), „Kalevite kants” (P. Veebel), „Oma laulu ei leia ma üles” (V. Ojakäär).

Pillimäng

Õpilane:

- kasutab keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või kuuekeelset väikekannelt kaasmängudes ja/või ostinatodes;
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest) pillimängus;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- tunnetab ja rakendab liikudes muusika väljendusvahendeid;

- väljendab liikumise kaudu erinevate maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid.

Omalooming

Õpilane:

- loob improvisatsioone keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob kindlas vormis rütmilis-meloodilisi kaasmänge ja/või ostinatosid keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- loob tekste (regivärsse, laulusõnu);
- väljendab muusika karakterit ja meeleolu ning enda loomingulisi ideid liikumise kaudu.

Muusika kuulamine ja muusikalugu

Õpilane:

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat) ning muusikateose ülesehitust;
- eristab pop-, rokk-, džäss-, filmi- ja lavamuusikat;
- eristab kõla ja kuju järgi keel-, puhk-, löök- ja klahvpille ning elektrofone ja pillikoosseise;
- teab nimetada tuntud heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi (sh paikkondlikke);
- tunneb eesti pärimusmuusika tänapäevaseid tõlgendusi;
- on tutvunud Eesti ning valikuliselt Prantsuse, Itaalia, Hispaania, Põhja- Ameerika, Ladina-Ameerika, Austraalia, Aafrika või Idamaade muusikapärandiga ning suhtub sellesse lugupidavalt;
- arutleb muusika üle muusika sõnavara kasutades, võtab kuulda ja arvestab teiste arvamust ning põhjendab enda seisukohti nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- tunneb autoriõigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi intellektuaalse omandi kasutamisel (sh internetis).

Muusikaline kirjaoskus

Õpilane:

- mõistab õpitud helivältuste, rütmifiguuride ja pausi tähendust ning kasutab neid muusikalistes tegevustes;
- mõistab taktimõõtude 2/4, 3/4, 4/4 ja laulurepertuaarist tulenevalt kaheksandik-

taktimõõdu tähendust ning arvestab neid musitseerides;

- mõistab helistike C–a, G–e, F–d (repertuaarist tulenevalt D–h) tähendust ning lähtub nendest musitseerides;
- teab bassivõtme tähendust ning rakendab seda musitseerides repertuaarist tulenevalt;
- mõistab oskussõnade tähendust ja kasutab neid praktikas:
 - elektrofonid, sümfooniaorkester, kammerorkester, keelpilliorkester, džässorkester, partituur, muusikainstrumentide nimetused;
 - sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel;
 - ooper, operett, ballett, muusikal, sümfoonia, instrumentaalkontsert, spirituaal, gospel, rondo, variatsioon;
 - pop- ja rokkmuusika, džässmuusika, süvamuusika.

Õppekäigud

Õpilane:

- arutleb, analüüsib ja põhjendab oma arvamust muusikaelamuste kohta suulisel, kirjalikul või muul looval viisil;
- kasutab arvamust väljendades teadmisi ja muusika oskussõnavara.